

Mobiliteit

STANDPUNT

Vlaamse Vereniging
van Studenten

Standpunt van de **Vlaamse Vereniging van Studenten** over **Mobiliteit**, op vraag van het **bureau**.

Uitgebracht in **Brussel** door het **bureau** op **30 maart 2017** met **eenparigheid van stemmen** en goedgekeurd door de **algemene vergadering** op **20 april 2018**. Geldig tot en met 31 juli 2020.

Vorbereiding: onder leiding van rapporteur **Frédéric Piccavet**.

Dossierbeheerder(s): **Frédéric Piccavet**

Contactpersonen: **Frédéric Piccavet, Liesbeth Maene**

Mobiliteit

KORTE INHOUD

De Vlaamse Vereniging van Studenten wil stilstaan bij de mobiliteit van elke student in Vlaanderen. Hoewel verschillende systemen en prijsstructuren reeds rekening houden met de specifieke situatie van studenten, vindt VVS het belangrijk enkele andere te benoemen en te benadrukken. Meer bepaald wil VVS met aandrang vragen om de leeftijdsgrens voor studenten die gebruik maken van het openbaar vervoer af te schaffen. In plaats hiervan pleit VVS voor het gebruiken van de definitie van een student volgens het studiepuntencriteria.

VVS vraagt:

- ✓ Duidelijke informatieverstrekking
- ✓ Verdere bekendmaking van de MOBIB-kaart
- ✓ Duurzame mobiliteit
- ✓ Transparantie over vervoerskosten vóór aanvang van de opleiding
- ✓ Voldoende inspraak voor studenten op lokaal niveau

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Noden van de student	4
2.1. Transparantie	5
2.1.1. Leeftijdsgrens vervoersbewijzen.....	5
2.1.2. Studententarieven.....	5
2.1.3. Informatieverstrekking.....	6
2.2. Eengemaakt vervoersbewijs	6
2.3. Duurzame mobiliteit	6
2.4. Lesverplaatsing en stage	7
2.5. Participeren aan mobiliteit.....	7

1. Inleiding

Studenten wonen vaak niet op wandelafstand van de plaats waar ze les volgen. Dit dwingt hen ertoe alternatieve vormen van transport te gebruiken zoals de fiets, de bus, de trein of de auto. Het gebruik hiervan vormt voor de student dan ook een extra kost die een drempel kan vormen voor de totstandkoming van democratisch onderwijs, een kernwaarde van de Vlaamse Vereniging van Studenten. Door de extra kost van alternatieve transportmiddelen vindt VVS het essentieel om aandacht te schenken aan het thema 'mobiliteit', in de breedste zin van het woord.

In dit standpunt licht VVS alle belangrijke punten omtrent studentenmobiliteit kort toe. We geven eerst een korte toelichting bij de noden van de student rond het thema mobiliteit. Vervolgens komt het gebrek aan transparantie aan bod en geven we meer uitleg bij onze vraag naar meer communicatie. VVS pleit ook voor een verdergaand en duidelijk gebruik van het ééngemaakt vervoersbewijs. Tot slot gaan we dieper in op de duurzaamheid van mobiliteit, op verplaatsingen voor lessen en stages en de participatie van studenten op mobiliteitsvlak.

VVS wil benadrukken dat de leeftijdsgrens van vervoersbewijzen afgeschaft moet worden voor studenten. In plaats van de leeftijdsgrens moet gebruik gemaakt worden van de 'definitie van de student' zodat studenten ouder dan 26 jaar ook gebruik kunnen maken van deze voordelige tarieven. Voor elke student in Vlaanderen moet een voordelig studententarieef mogelijk zijn voor elke vorm van openbaar vervoer in Vlaanderen. VVS wil extra inzetten op deze punten.

2. Noden van de student

Navraag bij studenten brengt al enkele aandachtspunten rond mobiliteit naar boven. Studenten vragen o.a. om:

- Voldoende verbindingen tussen de thuisstad en de stad waar ze studeren.
- Een toereikend aanbod vrijdagavond en zondagavond, minder overstappen in vergelijking met de weekregeling).
- Voldoende capaciteit op de trein en voldoende opbergruimte om je bagage op te bergen.
- Voldoende verzekerde aansluitingen en een aangepast studentenaanbod op piekmomenten.

- Voldoende aanwezigheid van een systeem van deelfietsen in de studentenstad zoals met het systeem van Blue Bike¹.

Deze lijst is niet exhaustief en de aandachtspunten verschillen naargelang de woonplaats van de student, het type treinen die ingezet worden en de studiestad. Belangrijker is dat studenten met deze noden terecht kunnen bij de (lokale) instanties om problemen aan te kaarten en samen naar een oplossing te zoeken.

2.1. Transparantie

2.1.1. Leeftijdsgrens vervoersbewijzen

VVS heeft grote problemen met het gebruik van een leeftijdsgrens voor vervoersbewijzen van studenten, zoals de leeftijdsgrens voor een Buzzypazz van De Lijn (tot en met 24 jaar), en een schooltreinkaart, campus-treinkaart of GoPass van de NMBS (tot en met 25 jaar). Deze leeftijdsgrens houdt geen rekening met het toenemend aantal tweedekansstudenten, studenten die een tweede master volgen, en andere studenten die niet binnen het traditionele plaatje van de generatiestudent passen. Bovendien past dit ook niet binnen de visie van de overheid om in te zetten op levenslang leren².

VVS pleit daarom voor een verminderd tarief voor vervoersbewijzen voor studenten dat toegekend wordt op basis van de 'definitie van student', met als criterium specifiek het aantal opgenomen studiepunten. VVS wil dat het gebruik van een leeftijdsgrens definitief wegvalt.

VVS vraagt hierbij wel voldoende aandacht voor een evaluatie in de context van levenslang leren, waarbij studenten mogelijk minder studiepunten opnemen.

2.1.2. Studententarieven

Een duidelijk overzicht van alle mogelijke tarieven voor studenten van alle verschillende vervoersmaatschappijen zal de student helpen in zijn keuze voor de goedkoopste verplaatsingskost. **VVS ijvert voor een Vlaams studententarief.** Dit bestaat uit een goedkoper studententarief voor de bussen, een soort 'campuskaart' voor de bus. VVS pleit ook voor een goedkoper rittentarief voor studenten. VVS moedigt de studentensteden aan om bijkomende voordelen te voorzien voor hun studenten, zoals deze bijvoorbeeld bestaan in Leuven en Hasselt.

¹ <http://www.blue-bike.be/>

² Beleidsbrief Onderwijs 2016-2017,
<http://docs.vlaamsparlament.be/docs/stukken/2016-2017/g940-1.pdf>

2.1.3. Informatieverstrekking

Er dient duidelijk naar de gebruikers van het openbaar vervoer gecommuniceerd te worden als er vertragingen zijn, met daarbij ook de reden van de vertraging. **VVS vraagt om duidelijke en gebruiksvriendelijke informatieverstrekking, zowel via de smartphone-applicaties als de websites en in het station of op de haltes.**

VVS benadrukt graag dat dit van extra belang is voor de studenten tijdens de examenperiodes.

2.2. Eengemaakt vervoersbewijs

Sinds 2015 kan de MOBIB-kaart, een elektronische chipkaart, niet alleen voor de NMBS en TEC gebruikt worden, maar ook voor De Lijn en de MIVB. **VVS wil pleiten voor een verdere bekendmaking van deze chipkaart. VVS wenst daarnaast dat ook andere, vaak gebruikte vervoersbewijzen zoals de Go Pass en campuskaart in de toekomst gebruikt kunnen worden op MOBIB.**

Voor VVS is een belangrijk aandachtspunt dat deze kaart zelf het meest voordelige tarief uitrekent voor zijn gebruiker, en bijvoorbeeld rekening houdt met retourkorting. Hierdoor zou de combinatie van verschillende vervoersmiddelen ook vlotter moeten verlopen, zowel qua kosten als qua gebruiksvriendelijkheid.

2.3. Duurzame mobiliteit

Met grote nieuwe circulatieplannen in steden als Gent en Leuven, werden grote delen van studentensteden reeds autovrij gemaakt. VVS is hier tevreden mee maar wil wel benadrukken dat studenten steeds betrokken moeten worden bij de vooropstelling van deze plannen. Daarnaast moet wel voorzien worden in voldoende bereikbaarheid met het openbaar vervoer vanuit alle uithoeken van de stad, als er binnen de stad geen auto's toegelaten worden.

De fietsveiligheid van de studentensteden verdient volgens VVS veel meer aandacht dan dat het nu krijgt. De fiets is een zeer goedkoop vervoersmiddel, maar vaak is het onvoldoende veilig om van dit vervoersmiddel gebruik te maken. Er moeten bijvoorbeeld voldoende fietspaden en voldoende overdekte fietsenstallingen voorzien worden, zowel bij onderwijsinstellingen als bij treinstations en bushaltes. VVS is ook tevreden met de systemen van deelfietsen en wil het gebruik hiervan ook bij studenten nog zien toenemen. Al deze aanpassingen zullen het gebruik van de fiets en de verkeersveiligheid binnen de stad sterk stimuleren.

Om deze initiatieven te realiseren, ijvert VVS voor een betere samenwerking tussen de stad, de onderwijsinstellingen én studenten. Een duurzame mobiliteit komt niet enkel de studenten ten goede, maar ook de bewoners van de stad en toeristen. VVS staat dan ook volledig achter de verkeersveiligheidcampagnes van steden gericht op responsabilisering van studenten en elke andere weggebruiker.

2.4. Lesverplaatsing en stage

Door de associatievorming de laatste jaren worden opleidingen nu vaak georganiseerd op verschillende campussen van één associatie. Hieruit volgt dat de mobiliteit tussen verschillende campussen en instellingen stijgt. In de context van rationalisering, waarbij niet elke opleiding of elk onderdeel op elke campus wordt georganiseerd, zullen studenten zich bovendien steeds vaker moeten verplaatsen. Hierdoor komt er ook meer druk op de mobiliteit binnen de stad. Duurzame mobiliteit kan hier een antwoord op bieden.

Indien een student zich, binnen één opleiding, voor een college moet verplaatsen naar een andere studentenstad, is het belangrijk dat er transparant en voor aanvang van de opleiding gecommuniceerd wordt over de te verwachten vervoerskosten. Zo is het voor de student duidelijk welke kosten hiervoor zal moeten maken.

Bij een niet-regelmatige verplichte lesverplaatsing naar een andere campus of studentenstad binnen één opleiding moet een **reiskostenvergoeding** voorzien worden, terugbetaald door de instelling. Als voor een niet-regelmatige lesverplaatsing geen onkostenvergoeding wordt voorzien door de HOI, dan moet daar duidelijk en transparant over gecommuniceerd worden. Bv. Door opname in de studiefiche.

Ook de kost van stages moet bekeken worden. Studenten die naar de andere kant van Vlaanderen moeten reizen voor hun stage, komen veel duurder uit dan hun medestudenten die in hun eigen stad stage lopen. Daar komt nog eens bij dat sommige stages zo vroeg beginnen of zo laat eindigen dat studenten ook nog eens overnachtingen in de buurt van hun stageplaats moeten bekostigen. **De student moet correcte verwachtingen kunnen opbouwen over wat de stage inhoudt, alsook een duidelijk overzicht van de vervoersonkosten en de verplaatsingstijden met het openbaar vervoer.**

2.5. Participeren aan mobiliteit

Zoals eerder al werd aangegeven wil VVS een betere samenwerking tussen de stad, de onderwijsinstellingen én de studenten om de specifieke mobiliteitsproblemen van die studentenstad grondig aan te pakken. Als de studentenraad het noodzakelijk vindt, kan die met specifieke problemen naar het stadsbestuur stappen, al dan niet tijdens een stadsoverleg zoals dat in verschillende steden

reeds georganiseerd wordt. In het kader hiervan zou VVS kunnen deelnemen aan het debat omtrent mobiliteit en op Vlaams niveau zwaarder proberen doorwegen om bv. meer sociale tarieven af te dwingen voor vervoersmaatschappijen. Het stadsbestuur kan op haar beurt de vervoersmaatschappijen contacteren. VVS vindt dat de studenten in dit overleg als een partner gezien moeten worden die over deze specifieke context van studentenmobiliteit kunnen participeren aan het debat als volwaardige partner.